

א' אדר ה'תשע"ה 20.2.15

מגזין מס' 318

שבת פרשת תרומה

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

החייך כסניא

לדרוש מעצמי ולא מזולתי

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

אמר שלמה המלך - "אל תהי צדיק הרבה, למה תישומם...". מוזר שהחכם באדם מבקש מאיתנו לא להיות צדיקים, תמיד חשבנו שזו הרי המטרה הסופית...?

אלא שהדגש הוא על המילה 'הרבה' - לפעמים אנחנו נכנסים למצב רוח של צדיקות מיוחדת, ומציבים דרישות קיצוניות לסביבה שלנו, לכאורה בשם איזה אידאל נעלה.

ההתעלות הרוחנית והשאיפה לשיפור, הן חיוביות מאוד כשלעצמן, אבל הן צריכות להתחיל קודם כל במגמה של שלום.

בקרו אותנו באתר

המחודש www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנא

You Tube

עזרה ראשונה לנפש

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 20:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ז' אדר – יום הולדתו ופטירתו של משה רבנו מנהיגם של ישראל – מקבל התורה מפי הגבורה.

בבואו לגזור גזירת השמדה על ישראל, חשב המן הרשע שהעיתוי המוצלח לביצוע הגזירה הוא חודש אדר שמזלו רע לישראל מחמת מיתת מנהיגם בחודש זה. אמנם על כך כבר אמרו חז"ל: "תנא, כיון שנפל פור (הגורל) בחדש אדר שמח שמחה גדולה, אמר: נפל לי פור בירח (בחודש) שמת בו משה. ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד".

"טוב יום המוות מיום היוולדו"

חז"ל מגלים כי משה רבנו נולד בשבעה באדר וביום זה גם נפטר. בהקשר זה מסופר בגמרא שהמן הרשע הפיל גורל בין חודשי השנה, כדי לבחור את החודש המתאים ביותר לביצוע גזירת ההשמדה. "כיון שנפל פור בחודש אדר, שמח שמחה גדולה. אמר: נפל לי פור בירח שמת בו משה. ולא היה יודע שבשבעה באדר מת, ובשבעה באדר נולד". ומפרש רש"י את טעותו: "כדאי הלידה שתכפר על המיתה".

מדברי הגמרא משמע שמצד יום המוות ישנה ניתנת מקום לגזירת המן, ושטעותו היתה שלא ידע שמשה רבנו גם נולד בז' באדר, דהיינו שיום הלידה מכפר על יום המיתה.

הדבר מעורר שאלה: הלוא נאמר "טוב... יום המוות מיום היוולדו", ומסביר המדרש מדוע יום המוות טוב מיום לידתו של אדם: "ביום שנולד בו, אין אדם יודע מה מעשיו", ואילו בפטירתו של צדיק אנו יודעים ש"יצא מן העולם בשלום". מהי אפוא מעלתו של יום לידת משה רבנו, שיש בכחו לכפר על יום מיתתו?

אצל משה רבנו הגוף אינו מסתיר

הסבר הדבר טמון בייחודו של משה רבנו גם לגבי

צדיקים אחרים. כשנולד משה נאמר: "ותרא אותו כי טוב הוא", ואומרים חז"ל: "בשעה שנולד משה, התמלא הבית כולו אור". 'בית' רומז לגוף האדם – ביתה של הנשמה. והיינו שאצל משה רבנו, מיד בלידתו התמלא ה'בית' – הוא גופו הגשמי – באור נשמתו הגדולה.

בדרך כלל, הגוף הגשמי מסתיר ומחשיך על אור הנשמה, אשר על כן מוטל על מרבית בני האדם לעסוק כל ימי חייהם בהסרת ההסתרים של הגוף על מנת לגלות את אור נשמתם. זהו יתרונו של "יום המוות" על "יום היוולדו", שהרי בסוף ימיו יודעים אנו אם (ועד כמה) הצליח האדם לגלות את אור נשמתו על ידי הסרת ההסתרים שמצד הגוף; אולם אצל משה רבנו, בשונה משאר בני האדם, מצד גודל נשמתו, האירה הנשמה את גופו בלי שום הפרעות מיד עם לידתו.

אור בלתי מוגבל שאינו נתון לשינויים

למרות שגם אצל משה רבנו עצמו ישנו היתרון האמור של יום המוות על יום הלידה – בעוד שביום הלידה נמצאות כל מעלותיו וסגולותיו בכח ועדיין לא באו לידי פועל, הרי ששלימות עבודתו להביא אל הגילוי ניכרת ובאה לידי ביטוי (דוקא במהלך שנות חייו ועד שמגיעה לשיאה) בשעת הסתלקותו.

ומקור לגזירתו של המן.

ומכיון שבחודש אדר גם נולד משה, הרי ש"כדאי הלידה שתכפר על המוות" – יום הלידה 'מכפר' ומסיר את הענין השלילי של יום המוות. יום לידתו של משה מבטא את אין סופיותה של נשמתו, שאינה מוגבלת ואינה משתנה על ידי נסיבות חיצוניות כלשהן. לכן, גם העובדה שמשה רבנו מת, אינה פוגמת בהארת נשמתו ובזכות הנצחית שהוא מעניק לעם ישראל עד סוף כל הדורות.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך כ"ו)

אף על פי כן, דוקא אצלו, מבחינת אור נשמתו הבלתי מוגבלת והבלתי נתונה לשינויים, יש יתרון מיוחד ביום הלידה על יום המוות. אור זה מגלה ומבטא את עוצמתה של נשמתו הגדולה, שדבר אינו יכול להגבילה ולהסתירה.

אין סופיותה של נשמת משה

עתה יובן מדוע דוקא יום לידתו של משה רבנו הפר את גזירת המן. עם כל מעלתו של יום ההסתלקות, בכל זאת ענין ההסתלקות מבטא ענין שלילי – הפסקת החיים הגשמיים בעולם הזה. מכאן היה יכול להשתלשל שורש

התחדשנו!

**בוטאו לבקר
באתר המשודרג**

Www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

סיפורים וחידושים

קובץ של סיפורי צדיקים שאסף וליקט במשך שנים, ממקורות מגוונים. גם הוא חפץ בהסכמת רבו על הספר, בטרם יוציאו לאור.

הצדיק הורה למקורבו, שעמד לימינו, לקרוא באוזניו כמה קטעים מספר הסיפורים. המקורב קרא כמה סיפורים, והדברים היו מחממי לב ומשובבי נפש. לאחר מכן הורה הצדיק למקורב לקרוא לפניו מספר חידושי התורה של הרב הנודע. ואכן, המעט שקרא מן הספר העיד על חריפותו ובקיאותו של המחבר.

שקע הצדיק לזמן מה בדבקות. לאחר מכן החל לדבר בשבחם של סיפורי צדיקים, השפעתם העמוקה על שומעיהם, והרושם הרב שהם מחוללים בגן עדן. כשסיים לדבר בשבח הסיפורים, פתח בדברים על מעלת היגיעה והחידוש בתורה, מזכיר אותם קטעים שהוקראו לפניו מספרו של הרב, ומתפלפל בהם.

לאחר מכן הורה לגבאי להגיש לו נוצה וקסת דיו. תחילה כתב הצדיק דברי הסכמה לספר הסיפורים, ורק לאחר מכן העניק את הסכמתו לספר החידושים.

כל אותה השעה עקב רבי יצחק אייזיק אחר מעשי הצדיק מרוז'ין והשתומם: מדוע דיבר הצדיק מרוז'ין תחילה במעלת סיפורי הצדיקים ורק לאחר מכן שיבח את היגיעה והחידוש בתורה; ומדוע הקדים את כתיבת הסכמתו על ספר הסיפורים להסכמתו על ספר החידושים!?

יומיים לאחר מכן חל ראש חודש, ורבי יצחק אייזיק הוזמן לסעוד עם הצדיק סעודה לכבוד היום. במהלך הסעודה נשא הצדיק דברי תורה, ואף כיבד את אורחו החשוב לשאת מדברי רבו ומשל עצמו.

לקראת סוף הסעודה, לפני ברכת המזון, אמר לפתע

על סדר היום עמד ענין ציבורי חשוב שנגע לכלל ישראל. רבי מנחם מענדל (אדמו"ר ה'צמח צדק') מליובאוויטש, שניצב בחזית הפעולה, ביקש לתאם את מהלכיו עם הצדיק רבי ישראל מרוז'ין. הוא שיגר אפוא לרוז'ין את חסידו הנודע, הגאון רבי יצחק אייזיק מהומיל. בהגיעו לרוז'ין התקבל רבי יצחק אייזיק על ידי הצדיק בחמימות רבה, ואף הוזמן להתארח בביתו – גם בזכות אישיותו ולמדנותו, אך בעיקר מתוך הכבוד העמוק שרחש רבי ישראל מרוז'ין לאדמו"ר ה'צמח צדק'.

לאחר שהשליח והצדיק נועדו ביניהם ביחידות ודנו בסוגיה שעל הפרק, התברר לרבי יצחק אייזיק כי יהיה עליו להתעכב ברוז'ין עוד כמה ימים. בידעו כי שום דבר בעולם אינו לבטלה, החליט לנצל את ימי שהייתו ברוז'ין כדי להתחקות על הנהגתו של הצדיק.

הסדר אצל הצדיק מרוז'ין היה, שכאשר קיבל אנשים שבאו לשוחח עמו בדברי תורה, או לזכות בעצותיו ולקבל את ברכותיו, עמדו לצידו שניים מחסידיו, כחיילי משמר משני עברי המלך. מימינו עמד חסיד שהיה מקורב אליו ביותר. הלה שימש כעין מתורגמן בין הצדיק לבין הבאים. משמאלו עמד הגבאי הראשי, שקצב את זמן השיחה של הנכנסים.

בין הבאים באותו יום היו שני חסידים, שמשום מה הוכנסו פנימה יחד. אחד מהם נמנה עם גדולי הרבנים בבוקובינה, למדן גדול ומפורסם, וממקושריו הגדולים של הצדיק מרוז'ין. בידו החזיק כתב יד של ספר חידושי תורה, שזה עתה סיים את כתיבתו. הוא בא אל רבו כדי לקבל את הסכמתו על הספר, קודם שיביאו לדפוס.

החסיד השני, שכאמור הוכנס אף הוא לחדר, הביא עמו גם כן ספר שחיבר. לא היה זה ספר חידושי תורה, אלא

שהוא בבחינת סיפורי צדיקים (כלשון המדרש לגבי בריאת העולם, 'במי נמלך? בנשמותיהם של צדיקים'), ורק לאחר מכן ספר שמות - 'החודש הזה לכם', מצוות ודיני התורה.

הצדיק מרוז'ין שינה את טון דבריו, שלבשו עתה רוך: "שני המחברים הם חסידים בעלי צורה. בשני החיבורים יש חידושים נאים ותועלת נפלאה. הנה כי כן, חידושי התורה מעידים על גודל למדנותו ועל סברותיו המצוינות של המחבר החשוב, בתורה הקדושה. ואולם סיפורי הצדיקים מספרים על החידושים העצומים שחידש ומחדש הקב"ה בעולמו. אלה מבטאים את התגלותו האלוהית של הקב"ה בבריאה. לכן הקדמתי את סיפורי הצדיקים לחידושי התורה. 'בראשית ברא אלוקים', בא לפני 'החודש הזה לכם'..."

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

הצדיק מרוז'ין: "הרב מהומיל, שליחו של הגאון הצדיק מליובאוויטש, מתפלא עליי ועל מעשיי. ואולם, אין כל חידוש לא בשאלתו ולא בתשובה עליה.

"רש"י הקדוש כבר הקדים ושאל אותה השאלה, על הפסוק הראשון בספר בראשית. 'לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ'החודש הזה לכם', ומה טעם פתח ב'בראשית'?", מקשה רש"י, ומיד משיב, 'משום כח מעשיו הגיד לעמו'. כלומר, בגלל הכח וה'נשמה' הטמונים ב'מעשים' של בריאת העולם.

"זקני, המגיד ממזריטש, קיבל ממורו הבעל-שם-טוב הקדוש את הסוד, כיצד לראות בכל דבר ודבר בעולם את ה'נשמה' המחיה אותו".

הצדיק מרוז'ין הישיר מבטו אל רבי יצחק אייזיק והוסיף: "האם מבין אתה את דבריי? הולך אני באותו סדר שקבע הקב"ה בתורתו הקדושה - תחילה ספר בראשית,

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת תרומה

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

לאחר מתן תורה מצוה הקב"ה את בני ישראל לבנות מקדש. לפני הכניסה לארץ והתיישבותם בה דרך קבע, יהיה המקדש משכן ארעי. בהיותו עשוי בעיקרו מקרשים ויריעות מעורות בעלי חיים, יקל על בני ישראל לפרקו ולהקימו שוב ושוב מחדש בכל מסעותיהם במדבר.

תחילה מצוה ה' את בני ישראל לתרום את הדרוש להקמת המשכן. התרומות הנדרשות הן י"ג-ט"ו מיני חומרים: מתכות - זהב, כסף ונחושת. בדים - תכלת, ארגמן, תולעת שני, שש ועיזים, עורות אילים צבועים אדום, עורות תחשים ועצי שיטים. שמנים בשמים ואבני חן. כל אלה ישמשו להקמת המשכן, לייצור כליו, לבגדי הכהונה ולהכנת שמן המשחה וקטורת הסמים.

את תבנית המשכן, על כל פרטיו המדויקים, הראה הקב"ה למשה בהיותו לבדו בהר סיני.

תיאור תבנית ארון העדות, הכפורת והכרובים

בקודש הקודשים, המקום המקודש ביותר במשכן, יעמוד הארון ובו יונחו לוחות הברית. הארון (אורכו שתי אמות, רוחבו וגובהו אמה וחצי) הבנוי מעצי שיטים, יהיה עשוי כארגז הפתוח בחלקו העליון. ארון זה יולבש בחצוניותו בתוך ארון תואם עשוי זהב, ובפנימיותו יולבש ארון נוסף אף הוא מזהב. כך שהארון יהיה מצופה זהב "מבית ומחוץ".

סביב לשפתו העליונה של הארון יהיה זר זהב ובארבע פינותיו יקבעו טבעות זהב. בתוך הטבעות יוכנסו הבדים

(מוטות מעצי שיטים מצופים זהב) בהם ישאו בני ישראל את הארון במהלך מסעותיהם. על גביו תכסה כפורת זהב שתסגור עליו. מעל מכסה הכפורת תהיינה שתי דמויות, בעלות כנפיים פרושות (המסוככות על הארון) ולהן פני תינוק, הנקראים כרובים "ופניהם איש אל אחיו".

לאחר הקמת המשכן, אומר הקב"ה למשה, תתגלה הנבואה במקום זה במשכן, מבין שני הכרובים שבקודש הקודשים.

תבנית השולחן וכליו

בהיכל יעמוד שולחן אף הוא עשוי מעצי שיטים ומצופה זהב טהור. אורכו שתי אמות, רוחבו אמה וגובהו אמה וחצי. גם לשולחן יהיה מסגרת זר זהב וכן ארבע טבעות זהב שייקבעו ברגליו, בהם יוכנסו הבדים (מוטות מעצי שיטים מצופים זהב) באמצעותם ישאו בני ישראל את השולחן.

על גבי השולחן יונחו "לחם הפנים" (שניים עשר לחמים הנקראים פנים על שם שמראם שווה משני צידיהם). כלי השולחן - קערות, כפות, ועוד - יהיו כולם עשויים זהב טהור.

תבנית המנורה וכלי שימושה

בהיכל תעמוד גם מנורת זהב גדולה בעלת שבעה קנים - היוצאים באלכסון משני צידי הקנה המרכזי, שלושה קנים מכל צד. המנורה המקושטת והמעוטרת עשויה כולה מקשה אחת - גוש זהב אחד ממנו מקישים בקורנס את צורת המנורה על כל קישוטיה. גם כלי השרת -

המלקחיים והמחתות (המשמשים לעבודת המנורה, הדלקתה וניקיונה), יהיו עשויים כולם זהב טהור.

יריעות המשכן השונות

המשכן, אורכו שלושים אמה (כ-15 מטרים) ורוחבו עשר אמות (כ-5 מטרים), יהיה מכוסה מעליו ומצדיו על ידי עשר רצועות בד המחוברות ליריעה אחת. על גבי יריעות הבד תהיינה ארוגות דמויות "מעשה חושב", מכמה מיני חוטים לתפארת. על גבי יריעות הבד יונחו, כמכסה עליון, יריעות (עשויות באותה מתכונת) מעורות עיזים. ועליהן יונח כיסוי נוסף עשוי יריעות מעורות אילים צבועים אדום ומעורות תחשים. רצועות היריעות (כולן בעלות מידה קבועה) תחוברנה ליריעה אחת על ידי חמישים לולאות בד וקרסי זהב.

קרשי המשכן, בריחיהם ואדניהם

בנין המשכן (דפנותיו) יהיה עשוי קרשי עצי שיטים עומדים מצופים זהב. גובהו של כל קרש עשר אמות כגובה המשכן (כ-5 מטרים) ורוחבו אמה וחצי (כ-0.75 מטר). הקרשים יחוברו זה לזה באמצעות בריחים מצופים אף הם זהב, ובסיסייהם (בסיסי הקרשים) יהיו מונחים בתוך אדני כסף. מוט רוחבי פנימי ומוטות רוחביים חיצוניים יחברו את הקרשים כולם לכלל דפנות.

הפרוכת, סדר כלי המשכן ומסך הכניסה

פרוכת הבד המבדילה בין קודש הקודשים [חלקו הקדמי (מערבי) המקודש ביותר של המשכן] ובין ההיכל (קודש), תהיה עשויה אף היא מיריעות ארוגות "מעשה חושב כרובים" (אריגה מעוטרת ומקושטת). את הפרוכת יתלו על מוט המונח על גבי ארבעה עמודי עץ מצופים זהב ובראשיהם ווים עשויים זהב.

כלי המשכן יהיו מסודרים כך: ארון העדות (עם הכפורת והכרובים שמעליו) יונח בתוך קודש הקודשים לפני מן

הפרוכת. ובהיכל (בחינת הקודש במשכן), בצדו הימני יעמוד השולחן ובצדו השמאלי המנורה.

בפתחו של המשכן ייתלה מסך (עשוי כדוגמת מארג הפרוכת הפנימי) על גבי עמודי עץ מצופים זהב.

תבנית המזבח החיצון וכליו

מחוץ למשכן, בחצר העזרה, יוצב 'המזבח החיצון', עשוי עצי שיטים מצופים נחושת (בפרשה הבאה, פרשת 'תצוה' נלמד אודות 'המזבח הפנימי' המצופה זהב). אורכו ורוחבו של 'המזבח החיצון' (עליו קרבים הקרבנות, חמש אמות (כ-2.5 מטרים), וגובהו שלוש אמות (כ-1.5 מטר). בארבע צידי המזבח תוצמדנה טבעות, בהן יוכנסו בדים (מוטות) לשם נשיאתו ממקום למקום בעת המסעות. תוכו של המזבח יהיה חלול, וכל אימת שיחנו בני ישראל ויקימו את המשכן, ימולא חללו באדמה.

בראש המזבח, בארבע פינותיו, תהיינה ארבע קרנות מרובעות בולטות, עשויות יחידה אחת עם גוף המזבח, מצופות אף הן בנחושת. כל הכלים המשמשים במזבח לעבודת הקודש יהיו עשויים נחושת.

בפרשתנו אין מוזכר הכבש באמצעותו עולים הכהנים אל המזבח לשרת בקודש.

חצר העזרה ותבנית הקלעים

סביב המשכן תהיה חצר שאורכה מאה אמות (כ-50 מטרים) ורוחבה חמישים אמות (כ-25 מטרים). עיקר השטח ישמש חצר למשכן, היא העזרה. חצר העזרה תהיה מוקפת בגדר עשויה קלעים - מעין רשתות קלועות, שתהיינה קבועות על גבי כלונסאות עץ המונחים בבסיסם בתוך אדני נחושת. כלונסאות העץ יצופו בחישוקי כסף ובהם ווי כסף, עליהם ייתלו הקלעים. גובהה של גדר חצר המשכן חמש אמות (כ-2.5 מטר). בשער החצר תהיה תלויה רשת כמעין סבכה.

קשר בל יינתק

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הכרובים, ש"דמות פרצוף תינוק היה להם" (רש"י) עמדו מעל הארון ובהם היתה נתונה התורה. בכך הם ביטאו את הקשר הפנימי, הנובע מעצם המהות, שבין עם ישראל לקב"ה.

ועשית שניים כרובים זהב

הרמב"ן מכיל עניני סוד ודברים נסתרים שבתורה. לכן הרמב"ן מפרש את ה'כרובים' במשמעות רוחנית עמוקה ונסתרת – בדמות ה'מרכבה' העליונה שראה יחזקאל. ואילו רש"י מפרש שהיו בדמות "פרצוף תינוק", מכיון שזה הפירוש הבסיסי של הדברים.

אולם דוקא פירוש רש"י, פשוטו של מקרא, מבטא את עומק הקשר שבין יהודי לקב"ה. חז"ל אומרים, שהמחשבה על עם ישראל קדמה למחשבה על התורה. כלומר, האהבה של הקב"ה לעם ישראל היא למעלה מהתורה וממידת הדבקות של עם ישראל בתורה. הקב"ה אוהב את עם ישראל כאהבת האב לתינוק, שאין היא מותנה במעשיו ובהתנהגותו.

שורש הכפרה

דבר זה בא לידי ביטוי בכרובים, שעמדו מעל הארון, שבו היתה נתונה התורה. בכך הם ביטאו את הקשר הפנימי, הנובע מעצם המהות, שבין עם ישראל לקב"ה, העומד אפילו מעל לתורה.

מכאן גם באה הכפרה לעם ישראל, שכן הכרובים ביטאו את העובדה, שגם אם עם ישראל חוטא ועובר על דברי התורה, עדיין נשמר במלוא עוזו הקשר הפנימי העמוק בינו לבין הקב"ה, כקשר שבין האב לתינוק.

דבר זה נרמז במילה 'כפורת', שהיא גם מלשון כפרה, שכן הכפורת והכרובים כיפרו על עם ישראל והבליטו את ההתקשרות הבלתי ניתנת לערעור שבינו לבין הקב"ה.

בפרשתנו מתארת התורה את ארון העדות שבו היו לוחות הברית, ומעליו הכפורת והכרובים. וכך אומרת התורה: "ועשית שניים כרובים זהב, מקשה תעשה אותם משני קצות הכפורת".

מה הם הכרובים? מפרשי התורה נחלקו בדבר: רש"י מפרש – "דמות פרצוף תינוק היה להם". הרמב"ן סבור שהכרובים היו בדמות ה'מרכבה' אשר ראה יחזקאל, וכפי שנאמר על הקב"ה, שהוא "יושב הכרובים".

פני תינוק

פירוש של רש"י נשען על הגמרא האומרת, שהכרובים היו בדמות ילד וילדה ("תינוק ותינוקת") העומדים באהבה זה מול זה, כביטוי לאהבת הקב"ה לעם ישראל. וכך מספרת הגמרא: "כשהיו ישראל עולין לרגל, מגללין להם את הפרוכת, ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להן – כמה חיבתכם לפני המקום".

מבין שני הכרובים היה יוצא הקול האלוקי אל משה רבנו, כפי שהקב"ה אומר למשה: "ודיברתי איתך מעל הכפורת, מבין שני הכרובים". כלומר, שם היתה שורה השכינה וזה היה המקום שבו היה הגילוי האלוקי בשיאו.

עומק הפשט

ההבדל בין פירושיהם של רש"י והרמב"ן נובע מהשוני המהותי שביניהם. פירוש רש"י הוא 'פשוטו של מקרא', שדן בדברים במשמעותם הפשוטה והבסיסית. פירוש של

(מעובד מתוך הספר "שולחן שבת",

על פי לקוטי שיחות כרך כ"ו)

שטות מול שטות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

עשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים

כל פרט במלאכת המשכן מלמד דבר מה על העבודה הרוחנית של כל אחד ואחד מישראל, בבניית המשכן בנפשו. אחד הדברים שמציינת התורה על המשכן, שהוא נבנה מעצי שיטים: "ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים".

המונח 'שיטים' מוזכר בתורה גם בהקשר אחר – "וישב ישראל בשיטים", ושם הידרדר העם לחטאים חמורים. חז"ל אומרים, שיש קשר בין החטא ובין המקום שבו אירע הדבר, שכן 'שיטים' הוא מלשון שטות, ו"אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות". אם כן, מדוע נבנה המשכן דוקא מעצי שיטים, המרמזים על שטות?

שטות חיובית

התשובה היא, שאכן זה ענינו של המשכן – להעמיד דגם של שטות חיובית, 'שטות דקדושה', מול השטות השלילית, הגורמת את ירידתו הרוחנית של האדם. לו היה העולם מתנהל על פי הדעת והשכל ולא היתה בעולם מציאות של שטות שלילית, היתה גם העבודה הרוחנית של יהודי יכולה להתנהל על פי השכל והדעת; אולם מאחר שעם חטא עץ הדעת ירדה השטות לעולם, שטות הגורמת את כל החטאים והעוונות, הדרך להתמודד עמה היא על ידי 'שטות דקדושה'.

למעלה מן הדעת

את ענינה של ה'שטות' הזאת נבין על ידי משמעות נוספת שיש במילה 'שיטים' – מלשון סטייה. זו מהותה

של שטות – היא סטייה מהדרך הישרה של השכל והדעת. יש דרך אמצעית, דרך ישרה והגיונית, וכאשר האדם סוטה ממנה, זו שטות.

וכאן יכולות להיות שתי אפשרויות של סטייה: אחת היא סטייה לתחום שלמטה מן הדעת והשכל, וזו השטות הפשוטה, השטות השלילית; והשנייה היא סטייה לתחום שלמעלה מן השכל, וזו 'שטות דקדושה'. האדם עובד את ה' לא רק על פי המתחייב מהשכל והדעת, אלא מתמסר לקב"ה בכל לבו ונפשו, למעלה ממגבלות השכל. זו דרגה רוחנית גבוהה ביותר.

תיקון הסטייה

המשכן בא ללמדנו, שלא די בעבודה מסודרת ומבוקרת על פי השכל וההיגיון. לצורך הקמת המשכן דרושים "עצי שיטים", מלשון שטות, שענינם להפוך את השטות השלילית שבעולם ל'שטות דקדושה'.

כך אומר הרמב"ם, שבדרך כלל יש ללכת בדרך הממוצעת, אבל אם חלה סטייה לכיוון שלילי כלשהו, לא די בחזרה לדרך הממוצעת, אלא תיקון הסטייה נעשה על ידי הליכה לקיצוניות השנייה, ודוקא כך אפשר לתקן את הסטייה ולשוב אחר כך לדרך הממוצעת.

משמעות הדברים בפשטות – צריכים ללמוד תורה יותר מהשיעור המתחייב על פי הדעת והשכל. יש לתת צדקה למעלה מהמידה שקבעה התורה. דוקא עשייה זו פורצת את מגבלות העולם ומביאה את המלך המשיח, שאף הוא מכונה 'הפורץ'.

(מעובד מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'לקוטי שיחות' כרך א')

חסידות על הפרשה תרומה

הגשמיות - כלי לרוחניות ויקחו לי תרומה (כה,ב)

שני פירושים בתיבת "תרומה": הפרשה והרמה. ושניהם עולים בקנה אחד: כשאדם מפריש מכספו וזהבו לדבר של קדושה, הוא מרים אותם מחומריותם וגשמיותם ומעלה אותם לגבוה, לרוחניות ולקדושה. כפתגם הידוע של רבנו הזקן: השם יתברך משפיע לאדם גשמיות, והאדם עושה מהגשמיות – רוחניות.

(לקוטי שיחות' חלק יא)

האש שבלב – נתינת המיטב והמובחר תיעשה המנורה (כה,לא)

תיעשה המנורה: מאליה, לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה: השלך את הכיכר לאור והיא נעשית מאליה (רש"י)

מדוע נתקשה משה בעשיית המנורה דוקא ולא בעשיית שאר הכלים?

אלא המנורה היתה צריכה להאיר את חושך העולם, וכמאמר רז"ל (שבת כב) "עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל". ולכן נתקשה משה: איך אפשר להאיר את חושך העולם על ידי מנורה גשמית? אמר לו הקב"ה: אמת שאין הדבר בכחו של בן אדם, אך השלך את הכיכר לתוך האש, ואני אעשה מזה מנורה. הקב"ה אומר לאדם: אינני מסתפק ברוחניות שלך, בלימוד התורה שלך, בתפילתך, ובקיום המצוות שלך. אני דורש ממך שגם מהגשמיות שלך תעשה לי מקדש.

אולם לא תוכל לעשות זאת לבדך; אני אעשה זאת עבורך. עליך רק להשליך את הזהב שלך לתוך האש שבליבך, היינו רשפי אש האהבה לה'.

(מעבד מתוך 'לקוטי שיחות' כרך א, עמ' 174)

להפוך 'רוח של שטות' ל'שטות של קדושה'. ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים (כו,טו)

שורש המילה 'שיטים' הוא 'שיטה', שמשמעותה נטייה (כי מחמת גובהו של עץ השיטה הוא נוטה לכאן ולכאן). דהיינו, יש דבר שהוא אמצעי, וההטיה לאיזה צד, למעלה או למטה, נקראת שיטה.

אף תיבת (המילה) 'שטות' היא מאותו שורש. נמצא כי 'שיטה', 'שיטים' ו'שטות' – כולם משורש אחד. והנה דרך המיצוע היא דרך ההיגיון והשכל. ההטיה מדרך זו למטה היא 'שטות דלעומת זה' (דקליפה), וההטיה כלפי מעלה היא 'שטות דקדושה'.

'שטות דלעומת זה' היא אותה רוח שטות הגורמת לאדם לחטוא, וכמאמר רז"ל (סוטה ג) "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות".

'שטות דקדושה' היא כאשר יהודי עובד את ה' במסירות נפש באופן שלמעלה מטעם ודעת. עבודת האדם היא אפוא להפוך את ה'שטות דלעומת זה' ל'עצי שיטים עומדים' – 'שטות דקדושה'.

(מעובד מתוך 'ספר המאמרים' תש"י, עמ' 114)

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!

4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שבת שלום!!!

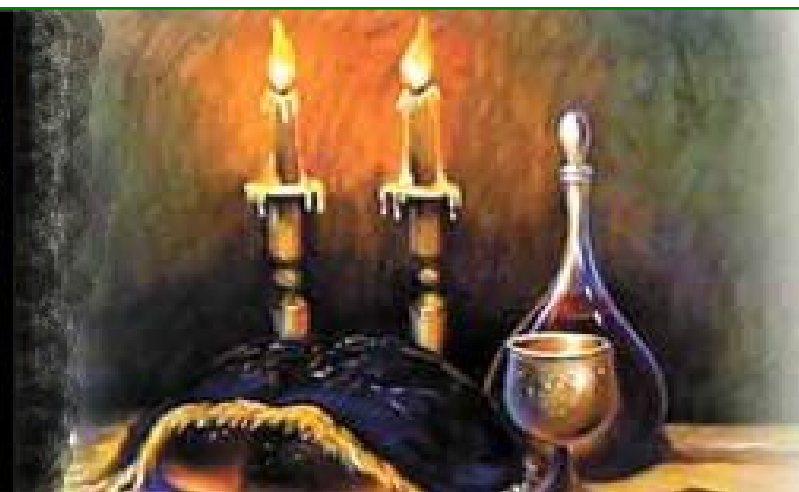
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר קלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:07	16:54	י-ם
18:09	17:09	ת"א
18:08	16:59	חיפה
18:10	17:12	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון